

บทคัดย่อ

การศึกษาระบบการบริหารจัดการองค์กรเพื่อการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาและจัดทำระบบการบริหารจัดการองค์กรเพื่อการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม), และ (2) เพื่อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการองค์กรเพื่อการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน และจังหวัดแพร่ โดยงานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed-method research) เป็นการศึกษาและวิเคราะห์กรณีศึกษาร่วมกับการวิจัยเชิงเอกสาร (documentation research) รวมถึงการเก็บข้อมูลสนาม (field survey) ในพื้นที่เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูนและแพร่

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ในการจัดทำระบบการบริหารจัดการองค์กรเพื่อการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) นั้นจำเป็นต้องมีองค์กรที่เป็นตัวกลางประสานให้งานทุกด้านขับเคลื่อนสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบทุกภาคส่วน โดยมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำและการประสานงานใน 3 ด้าน ได้แก่ (1) บทบาทด้านการตลาด (2) บทบาทด้านการส่งเสริมความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว และ (3) บทบาทด้านการสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม นอกจากนี้ในการจัดทำระบบการบริหารจัดการองค์กรเพื่อการท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ ควรต้องมีองค์ประกอบ ได้แก่ (1) คณะทำงานกลุ่มศูนย์กลางประสานเครือข่าย, (2) ทรัพยากรสนับสนุนที่ใช้ในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ, และ (3) พื้นที่ทำงานหรือศูนย์การปฏิบัติงานอย่างเป็นทางการ

ส่วนผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า แนวทางการบริหารจัดการองค์กรเพื่อการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน และจังหวัดแพร่ นั้นควรมีการขับเคลื่อนกิจกรรมการบริหารจัดการเมืองเก่าโดยภาคประชาคมเป็นหลัก โดยในระดับที่ 1 ควรรวมกลุ่มกันเป็นเครือข่าย DMO ตามความถนัดและสายงานของตนเองอย่างหลวม ๆ โดยมีองค์กรที่ทำหน้าที่เชื่อมประสานงานทุกเครือข่ายรวมถึงภาคส่วนราชการภายในท้องถิ่นอย่างไม่เป็นทางการ ในระดับที่ 2 ควรเริ่มจัดตั้ง บริษัทบริหารจัดการเมือง (Social Enterprise) ซึ่งดำเนินการประสานงานเครือข่ายต่าง ๆ และเป็นที่ปรึกษาด้านการบริหารจัดการเมือง และในระดับที่ 3 เติบโตเต็มองค์ประกอบการบริหารจัดการเมืองเก่าทั้ง 3 ด้านให้สมบูรณ์

อย่างไรก็ตาม ในการจัดทำระบบการบริหารจัดการองค์กรเพื่อการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) นั้นควรเริ่มจากกระบวนการเข้าใจสถานการณ์ในพื้นที่และเป้าหมายที่ตั้งไว้ในแต่ละระดับ และควรมีการรักษาสมดุลของตัวแปรในระบบ ทั้งตัวแปรหลักและตัวแปรรอง ภายใต้กระบวนการที่สนับสนุนการเติมเต็มองค์ประกอบของแต่ละตัวแปรอย่างค่อยเป็นค่อยไป อีกทั้งควรมีการรักษาความเป็นเอกเทศของแต่ละองค์กร ในแต่ละเครือข่าย เพื่อให้อิสระและไม่ให้เป็นภาระประจำที่มีอยู่ โดยมีกลุ่มศูนย์กลางประสานเครือข่ายเป็นตัวกลางผู้

ประสานงานและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ บนพื้นฐานการให้ผลตอบแทนที่เป็นธรรมแก่คณะทำงาน
กลุ่มศูนย์กลางประสานเครือข่าย เพื่อความยั่งยืนของโครงสร้างการจัดระบบดังกล่าว

คำสำคัญ : เขตอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม), องค์กรจัดการจุดหมายปลายทาง, การ
ท่องเที่ยว, กลุ่มจังหวัดล้านนา

ABSTRACT

The research project, namely, “**The Study of Destination Management System of Organization for Tourism in Preserved Area of Cultural Heritages (Architecture) in Lanna Region**” aims to 1) study and implement the Destination Management System of Organization for tourism in preserved Area of Cultural Heritages (architecture), and (2) propose the guideline on managing the Destination Management Organization of Cultural Heritages (architecture) preservation area in Lamphun and Phrae province. This research project is a mixed-method research which was integrated between field survey, and documentation research.

The research result of the study on the first objective found that to implement the Destination Management System of Organization for tourism in preserved Area of Cultural Heritages (architecture), it is necessary to set the organization which coordinates the constituent elements of the tourism product and town management. This organization will play a big role in (1) marketing, (2) providing quality of experience to visitors, and (3) creating a suitable environment. Moreover, according to complete the Destination Management System of Organization for tourism, the integral factors of the system include (1) the coordinating team, (2) systematic resource, and a formal operation center or office.

For the study on the second objective, it was found that the system and network of Destination Management Organization of Cultural Heritages (architecture) preservation area in Lamphun and Phrae province should be mainly impelled by the community. The development process of the system is divided into 3 steps: firstly, setting the DMO network by field of work and expertness. Secondly, establishing a town management company (Social Enterprise) to lead and coordinate activities under a coherent strategy and also play a role in consultant. And thirdly, completing the 3 main factors of the Destination Management Organization system.

However, the research and understanding of the area situation and the goal of its level are the primary thing to accomplish before implement the Destination Management System of Organization for tourism in preserved Area of Cultural Heritages (architecture). Based on the gradual process of factors complement, the balance and the autonomy of every DMO network in the system should be maintained to avoid surplus tasks. The coalition of those DMOs can be counted on the town management company basing on the fair payment to maintain the sustainable structure of DMO system in old town.

Keyword: Preserved Area of Cultural Heritages (architecture), Destination Management Organization, tourism, Lanna Province